

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 met het oog op de transitie van sommige voorzieningen van Onderwijs naar Welzijn
- Principiële goedkeuring**

Samenvatting

Zoals aangekondigd in de Conceptnota Onderwijs-Welzijn van 9 juli 2021 zullen de medisch-pedagogische instituten van het Gemeenschapsonderwijs (MPIGO), de Internaten met Permanente Openstelling (IPO), het tehuis de Rijzende Ster en het Koninklijk Werk IBIS een transitie maken van Onderwijs naar Welzijn.

De wijze waarop de betrokken jongeren toegeleid worden, de beslissingsprocessen, de omkadering en het toezicht lopen echter niet gelijk met de processen bij de cliënten van welzijnsvoorzieningen. We ronden de transitie van deze instellingen, gestart in 2012, nu af. Op die manier komen we tot een regularisatie van de situatie van de betrokken jongeren en de professionele context die hen begeleidt. Bedoeling is om – rekening houdend met een transitieperiode en met het engagement uit punt 2.4 van deze paper – tot een gelijkwaardige financiering van de instellingen te komen in functie van de zorgbehoefte van elk kind tegen uiterlijk 2024.

In het kader van deze transitieoperatie werden t.a.v. de IPO al enkele begeleidende maatregelen genomen.

Concreet gaat het over:

1. Bijkomende werkingsmiddelen
2. Kwaliteitstoezicht door de zorginspectie
3. Benoemingsstop.

Om een pendant van deze begeleidende maatregelen ook te (kunnen) voorzien voor de MPIGO, het tehuis De Rijzende Ster en het Koninklijk Werk IBIS brengt dit decreet wijzigingen aan, aan de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Beleidsveld: onderwijsinternaten en voorzieningen (Opgroeien en VAPH)

Het doel van de transitieoperatie waarin deze subsidie kadert, is om tot een gelijkwaardige financiering van deze voorzieningen te komen in functie van de zorgbehoefte van elk kind tegen uiterlijk 2024.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 17 november 2021.
Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/439 van 19 november 2021 en aan het JoKER-advies van 19 november 2021.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Situering

In het huidige landschap van de internaten, zijn er enkele actoren die in een heel aparte situatie zitten:

- de 19 medisch-pedagogische instituten van het Gemeenschapsonderwijs (hierna ook: MPIGO)¹ waarvan er 8 ook een beheersovereenkomst hebben als internaat met permanente openstelling (hierna ook: IPO);
- het tehuis de Rijzende Ster;
- het Koninklijk Werk IBIS.

¹ Tenzij anders aangegeven, hanteren we in deze nota 'MPIGO' als *pars pro toto* voor de 16 MPIGO (Medisch Pedagogisch Instituten van het Gemeenschapsonderwijs), de 2 IBSOG (Instituut Buitengewoon Secundair Onderwijs van het Gemeenschapsonderwijs) en het ene ALBOGO (Autonoom Instituut Buitengewoon Onderwijs van het Gemeenschapsonderwijs). In de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs wordt er naar de MPIGO verwezen als '*internaten buitengewoon onderwijs*'.

Op deze plaatsen kunnen er (groepen) jongeren verblijven vanuit zowel een overwegend 'onderwijsinternaatsoverweging' als vanuit een eerder 'welzijnsoverweging' en dit laatste zowel vanuit 'jeugdhulp' als 'handicap'.

Deze voorzieningen of delen van deze voorzieningen zullen een transitie maken van Onderwijs naar Welzijn.

Het doel is om tot een gelijkwaardige financiering van deze voorzieningen te komen in functie van de zorgbehoefte van elk kind tegen uiterlijk 2024.

Deze transitie werd geïnitieerd door de Motie tot besluit van het op 3 oktober 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de onderfinanciering van de internaten voor buitengewoon onderwijs en de opvangcentra in het Gemeenschapsonderwijs (GO!) van het Vlaams Parlement van 3 oktober 2012 (stuk 1740 (2012-2013) – Nr. 1) en werd bevestigd door de Conceptnota Onderwijs - Welzijn van 9 juli 2021.

De 8 IPO samen met de bijhorende MPIGO, het tehuis De Rijzende Ster en het Koninklijk Werk IBIS zullen op 1 september 2022 al de overstap naar Welzijn maken. De andere voorzieningen gaan in transitie vanaf 1 september 2022 en de transitiefase wordt voor hen afgerond tegen uiterlijk 2024.

Na de transitiefase is de situatie van de MPIGO (deel welzijn)/IPO, het tehuis De Rijzende Ster en het Koninklijk Werk IBIS volledig geregulariseerd en behoren ze volwaardig tot Welzijn (regelgeving, financiering/subsidiëring en toezicht).

2. Historiek

Voor de 8 IPO (voorheen de 4 opvangcentra) loopt het transitieproces al sinds 2014.

Ter voorbereiding van een definitieve transitie van de IPO werden er beheerovereenkomsten afgesloten tussen de Vlaamse overheid, de Raad van het Gemeenschapsonderwijs en de betrokken scholengroepen van het Gemeenschapsonderwijs van de 8 IPO. De eerste beheersovereenkomsten liepen van 1 september 2015 tot 1 september 2018 (eerste transitiefase). Deze beheersovereenkomsten werden vernieuwd voor de periode 1 september 2018 tot 1 september 2021 (tweede transitiefase) en zullen een laatste maal vernieuwd worden voor de periode van 1 september 2021 tot 1 september 2022.

De MPIGO (de 8 die bij de IPO horen en de 11 andere), het tehuis De Rijzende Ster en het Koninklijk Werk IBIS worden nu formeel bij het transitieproces betrokken.

Het is hierbij de bedoeling dat de 21 betrokken voorzieningen nog deze legislatuur hun transitie naar Welzijn maken voor wat betreft hun werking als welzijnsvoorziening.

3. Begeleidende maatregelen

In het kader van de transitieoperatie worden t.a.v. de 8 IPO enkele begeleidende maatregelen genomen.

Voor de IPO die reeds hun transitietraject lopen, kregen deze begeleidende maatregelen vorm in de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 en in de 8 beheersovereenkomsten.

Concreet gaat het over:

1. Bijkomende werkingsmiddelen
2. Kwaliteitstoezicht door de zorginspectie
3. Benoemingsstop.

Om (een pendant van) deze begeleidende maatregelen ook te voorzien voor de MPIGO, het tehuis De Rijzende Ster en het Koninklijk Werk IBIS zijn er aanpassingen aan de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs noodzakelijk.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 behoeft geen commentaar.

Artikel 2 schrapt de derde paragraaf van artikel III.20 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs zodat het voor het Koninklijk Werk IBIS mogelijk is om een bijkomende subsidie of financiële tegemoetkoming van de Vlaamse Gemeenschap te ontvangen. Aan het Koninklijk Werk IBIS zal immers, naar analogie met de beheersovereenkomsten die werden gesloten met de IPO, een subsidie worden toegekend om de transitie van Onderwijs naar Welzijn te faciliteren.

Artikel 2 voegt daarnaast een zesde paragraaf toe aan artikel III.20 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs die de Onderwijsinspectie en de Zorginspectie gezamenlijk bevoegd maakt voor het kwaliteitstoezicht op het Koninklijk Werk Ibis.

Artikel 3 maakt de Onderwijsinspectie en de Zorginspectie gezamenlijk bevoegd voor het kwaliteitstoezicht op de MPIGO (Medisch Pedagogisch Instituut van het Gemeenschapsonderwijs), de IBSOG (Instituut Buitengewoon Secundair Onderwijs van het Gemeenschapsonderwijs) en het ene AIBOGO (Autonoom Instituut Buitengewoon Onderwijs van het Gemeenschapsonderwijs).

Artikel 4 behoeft geen commentaar.

Artikel 5 voert een benoemingsstop in en bepaalt aldus dat een betrekking in een wervings- of bevorderingsambt in een MPIGO (Medisch Pedagogisch Instituut van het Gemeenschapsonderwijs), een IBSOG (Instituut Buitengewoon Secundair Onderwijs van het Gemeenschapsonderwijs) of het ene AIBOGO (Autonoom Instituut Buitengewoon Onderwijs van het Gemeenschapsonderwijs) niet meer in aanmerking komt voor een vaste benoeming tenzij een van de volgende uitzonderingen kan worden ingeroepen:

- het personeelslid heeft de leeftijd van 55 jaar bereikt en voldoet aan de voorwaarden uit artikel 40ter, §2 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs;
- het personeelslid is vóór 31 augustus 2022 toegelaten tot de proeftijd in een bevorderingsambt;
- het personeelslid is uiterlijk op 1 september 2022 tijdelijk aangesteld voor doorlopende duur;
- het personeelslid valt niet onder de voorgaande 3 uitzonderingen maar heeft voor 1 september 2022 reeds diensten gepresteerd in een wervings- of bevorderingsambt in een internaat buitengewoon onderwijs als vermeld in onderafdeling 2.

Artikel 6 maakt de Onderwijsinspectie en de Zorginspectie gezamenlijk bevoegd voor het kwaliteitstoezicht op het tehuis De Rijzende Ster.

Artikel 7 Actualiseert de verwijzing naar de Zorginspectie in artikel III.38 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs. De Zorginspectie is immers een onderdeel van het Departement Welzijn geworden.

Artikel 8 legt de inwerkingtreding van artikel 2, 1° van onderhavig decreet op 1 september 2021. De derde paragraaf van artikel III.20 Codificatie sommige bepalingen voor het Onderwijs wordt met terugwerkende kracht geschrapt omdat de subsidie die aan het Koninklijk Werk IBIS wordt toegekend, een bestedingsperiode heeft die ingaat op 1 september 2021. Hierdoor ontstaat er geen ongelijkheid. Het Koninklijk Werk IBIS is de enige bij deze operatie betrokken voorziening die een bepaling heeft over het niet kunnen toekennen van bijkomende subsidie.

Artikel 8 legt daarnaast de inwerkingtreding van artikel 5 van onderhavig decreet op 1 september 2022.

De overige bepalingen van dit decreet treden in werking de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De bepalingen rond het kwaliteitstoezicht (toevoeging of actualisering zorginspectie) en de benoemings-stop hebben geen budgettair effect.

Het schrappen van een decretale bepaling zodat het mogelijk wordt om aan het Koninklijk Werk IBIS een subsidie toe te kennen buiten de decretaal geregelde ondersteuning, heeft op zich geen budgettair effect. Uiteraard is er wel een budgettair effect op het moment dat de subsidie daadwerkelijk wordt toegekend. Het betrokken subsidiebesluit wordt volgens de voorziene procedure aan inspectie van Financiën voorgelegd.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit voorontwerp van besluit, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Zie voorstel van beslissing.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 met het oog op de transitie van sommige voorzieningen naar Welzijn en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs

2.1. over dit voorontwerp van decreet een advies in winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);

2.2. te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten;

2.3. te gelasten voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs;

2.4. te machtigen te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

2.5. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

2.6. haar toestemming te verlenen om de maatregelen vervat in artikel 2, 3, 6 en 7 (mogelijkheid tot bijkomende subsidie aan het Koninklijk Werk IBIS en gezamenlijke bevoegdheid Zorg- en onderwijsinspectie) van voornoemd voorontwerp van decreet al mee te delen aan de betrokken instellingen, personeelsleden en inrichtende machten.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Wouter BEKE